

Õiguskantsler

Andres Metsoja
ISAMAA Erakond
info@isamaa.ee

Teie 11.07.2025 nr

Meie 22.09.2025 nr 14-5/251866/2506840

Austatud ISAMAA Erakonna peasekretär Andres Metsoja

Palusite hinnata [erakonnaseaduses](#) esitatud annetuse mõiste ja annetuskeeldude põhiseaduspärasust. Tänan Teid pöördumise eest.

Riigikogu menetluses on [erakonnaseaduse ja krediiciasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu \(585 SE\)](#). Selles eelnõus on juba ette nähtud nii annetuse mõiste kui ka mõne muu annetuskeeldu käsitleva sätte muutmine. Isamaa fraktsioon on esitanud selle eelnõu kohta ka ühe muudatusettepaneku, mis puudutab annetuskeeldu (mitte küll juriidilise isiku annetuse keeldu).

Saatsin kevadel Riigikogu põhiseaduskomisjonile selle eelnõu kohta [arvamuse](#), milles palusin kaaluda juriidilise isiku annetuse lauskeelu kaotamist. Osalesin ka 15. aprillil põhiseaduskomisjoni istungil, kus eelnõu arutati. Sellel istungil muudatuste kohta otsust ei tehtud, kuid väljendati kavatsust asuda läbirääkimiste käigus sõnastama komisjoni muudatusettepanekuid. Ka Isamaa fraktsioonil ja selle liikmetel on võimalik pakkuda põhiseaduskomisjonile oma lahendusi.

Tagamaks nende isikute õiguste kaitse, kelle suhtes on annetuse keeldu kohaldatud, ei ole vaja tingimata muuta seadust. Kui kohus leiab nende isikute suhtes algatatud kohtumenetluses, et seadus on põhiseadusega vastuolus, jätab ta selle kohaldamata, algatades sellega nn konkreetse normikontrolli Riigikohtus (Riigikohus võib normi ka kehtetuks tunnistada, kui nõustub, et see on põhiseadusega vastuolus). Kui kohtu hinnangul on seadus vastuolus mõne Riigikogu ratifitseeritud välislepinguga¹ (vt pikemalt võimaliku vastuolu kohta Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikliga 10 [arvamuse](#) lk 2), siis tuleb kohtul lähtuda välislepingust ja jätta seadus kohaldamata (Eesti Vabariigi põhiseaduse § 123 lg 2), jättes algamata ka normikontrolli. Seega on puudutatud isikutel võimalik enda õigusi tõhusalt kaitsta kohtumenetluses.

Loodan, et põhiseaduskomisjonil on võimalik peagi otsustada, milliseid muudatusi soovitakse erakonnaseaduse ja krediiciasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõus teha. Sealjuures juriidilise

¹ Vt võimaliku vastuolu kohta Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikliga 10: [arvamuse](#) lk 2).

isiku annetuse lausalise keelu kaotamine võimaldaks edaspidi vältida inimeste koormamist kohtumenetlusega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise